
ZÁPIS Z 1. ZASADNUTIA

TEMATICKÉHO VÝBORU Č. 2 RADY PRE TVORBU NÁRODNÉHO LESNÍCKEHO PROGRAMU SR 2022-2030

27. JANUÁR 2021

MIESTO A ČAS ZASADNUTIA: Platforma ZOOM, 13:30-16:45

PRÍTOMNÍ:

Prítomní členovia výboru, experti a členovia pracovnej skupiny

Boháček Štefan, Božeková Eva, Bucha Tomáš, Filípek Michal, Heralt Luděk, Ihnát Vladimír, Jurkemík Jozef, Kováč Zdenko, Kovalčík Miroslav, Masár Ivan, Merganič Ján, Moravčík Martin, Orolin Štefan, Paluš Hubert, Sabo Peter, Saniga Milan, Sarvašová Zuzana, Siska Andrej, Seifert Dušan, Sucháň Roman, Štěrbová Martina, Užák Daniel, Vysoký Juraj, Žídek Zdenko

Ospravedlnení – Maňka Peter

Facilitátor – Peter Gušťačík, PDCS

Zapisovateľka – Michaela Galvánková Smail, PDCS

CIELE ZASADNUTIA:

1. **Prediskutovanie pripomienok k vstupnej správe a návrhov na ďalšiu prácu s nimi (v prípade ak je relevantné s nimi ďalej pracovať)**
2. **Prediskutovanie návrhov strategických cieľov a priorít v téme/oblasti tematického výboru pripravených pracovnou skupinou. Prípadne prediskutovanie návrhov alternatív strategických cieľov členmi výboru.**

ĎALŠIE KROKY DOHODNUTÉ NA STRETNUTÍ:

- Členovia výboru **do 7. februára 2021** dostanú **overený zápis**.
  - **2. zasadnutie výboru Lesy a drevo bude v 2. polovici februára**
  - Na ďalšie zasadnutie výboru pracovná skupina pripraví **návrh opatrení/spôsobov realizácie dohodnutých stratégií**, pričom zohľadní návrhy a komentáre z dnešného stretnutia výboru.
  - PDCS mapuje **zainteresovaných aktérov/stakeholderov**, ktorí zatiaľ chýbajú pri tvorbe NLP - ak máte **tipy na ľudí a inštitúcie, ktoré je potrebné osloviť, prosím napíšte Anne Zemanovej na e-mailovú adresu zemanh@pdcs.sk**. Prípadne nám dajte
-

---

vedieť a my vám zatelefonujeme.

HLAVNÉ NÁVRHY, KTORÉ ZAZNELI POČAS STRETNUTIA:

- V úvode stretnutia účastníci súhlasili s nahrávaním priebehu stretnutia, ale výlučne na účely spracovania tohto zápisu.

Koordinátor tematického výboru Lesy a klíma M. Kovalčík zosumarizoval pripomienky k vstupnej správe týkajúce sa témy výboru, ich vyhodnotenie s návrhom ďalšieho postupu (Príloha č. 2: Sumarizačná prezentácia). Kompletnú tabuľku s pripomienkami a ich vyhodnotením účastníci dostali e-mailovo pred stretnutím.

V rámci vyjasňujúcej diskusie zazneli tieto pripomienky, návrhy a komentáre:

Z diskusie k pripomienkam vyplynulo, že pre viaceré vstupné údaje bude potrebná podrobnejšia analýza. Napríklad je veľmi pravdepodobné, že predpoklad 9 mil m³ ročnej ťažby surového dreva je nadhodnotený. Ďalej členovia prítomní pripomienkovali, do akej miery je predaj dreva najvýznamnejším zdrojom príjmov na zachovanie funkcií lesov. Bude pravdepodobne potrebné upresniť štatistiky vzhľadom k medzinárodným záväzkom SR týkajúcich sa napríklad biodiverzity (potreba zvýšenia rozlohy bezzásahových území) a tiež štatistiky v zásobách a prírastkoch.

Zaznel argument, že hospodárske aspekty témy ťažby dreva patria do iných výborov, ale taktiež názor, že medzi strategickými cieľmi v TV Lesy a drevo chýba cieľ zameraný na produkčné možnosti, s predikciou disponibilného množstva dreva.

Po ukončení vyjasňujúcej diskusie k pripomienkam koordinátor tematického výboru **M. Kovalčík** predstavil **návrh 5 strategických cieľov a spôsobov ich dosahovania**.

Následná diskusia rozvíjala a dopĺňala navrhnuté ciele. Medzi návrhmi účastníkov bol aj návrh jeden strategický cieľ vypustiť, dva rozšíriť, a jeden strategický cieľ pridať.

Pripomienky, návrhy a komentáre z diskusie k celkovému zloženiu strategických cieľov.

Viacerí účastníci poukázali na potrebu každoročného vypracovania predikcie drevnej hmoty. Zaznel aj názor, že je potrebné prehodnotiť chránené a bezzásahové územia – vo svetle ich dopadu na vlastníkov a obhospodarovateľov lesa. Súčasne bolo v diskusii pripomenuté, že Slovensko musí nahliadať na plochu bezzásahových území aj z perspektívy medzinárodných záväzkov.

Jeden účastník vzniesol návrh zaradiť nový strategický cieľ: Podpora využívania dreva ako

---

---

obnoviteľnej a udržateľnej suroviny (detailne vid' nižšie ako strategický cieľ 6). Tento návrh nezískal ani prevažné súhlasné, ani nesúhlasné stanovisko členov výboru. Jeho zaradením (prípadne zapracovaním do iných strategických cieľov) sa bude zaoberať Pracovná skupina. Tá taktiež zohľadní všetky pripomienky z diskusie, vysporiada sa s tým, kam ich zaradiť a v spolupráci s ostatnými TV rozhodne, ktorý strategický cieľ bude patriť do ktorého Tematického výboru.

Závažnejšia pripomienka bola vznesená ku kvalite a overiteľnosti vstupných údajov použitých pri tvorbe vstupnej správy (napr. uvádzaný koeficient kaskádovosti 1,8, či objem predpokladanej ťažby dreva do roku 2035 v 9 miliónov m³). Bola formulovaná žiadosť o poskytnutie zdrojov dát, na základe ktorých sú formulované ciele (a následne opatrenia) a tam, kde uvádzané dáta sú v rozpore s dátami z iných dôveryhodných zdrojov, aby boli zosúladené. Zároveň bola vznesená žiadosť o poskytnutie zdrojov dát, ktoré pôvodné dáta nepotvrďujú, resp. rozporujú. Ako príklad boli uvedené výrazne vyššie údaje v Energetickej ročenke SHMÚ o množstve spáleného a disponibilného dreva.

Pripomienky, návrhy a komentáre z diskusie k jednotlivým strategickým cieľom a návrhom možných postupov (spôsobov) na ich dosiahnutie.

1. cieľ: Zvýšenie efektivity výrobných faktorov, resp. technologickej úrovne LH

- **rekonštrukcia lesnej dopravnej siete**
- **používanie environmentálne vhodných a k prírode šetrných strojov a zariadení**
- **podporné programy inovačnej politiky pre sektor lesného hospodárstva**

Hlavné pripomienky a návrhy, ktoré zazneli v diskusii k strategickému cieľu 1:

Tento cieľ sa na 90% prekrýva s Tematickým výborom 3 Lesy a moderné technológie, preto ho pracovná skupina navrhuje nezaraďovať do tohto výboru. Účastníci súhlasili s jeho presunutím mimo agendu Tematického výboru Lesy a drevo.

2. cieľ: Zvýšenie diverzifikácie príjmov v lesnom hospodárstve

- **vytvorenie finančných nástrojov na lepšie poskytovanie ekosystémových služieb lesa a ekonomické krytie spoločenskej objednávky na ich zabezpečovanie**
  - **vytvorenie finančných nástrojov na prechod na prírode blízke obhospodarovanie lesov**
  - **zabezpečenia dostatočných kompenzačných platieb za obmedzenie vlastníckych práv a zvýšené náklady obhospodarovania lesného majetku v chránených územiach (rozpracované v pracovnej skupine 5 Lesy a verejná politika)**
-

- **zvýšenie podielu príjmov obhospodarovateľov lesa za nedrevné produkty a trhové služby**

Hlavné pripomienky a návrhy, ktoré zazneli v diskusii k strategickému cieľu 2:

Účastníci vyjadrili súhlas s cieľom, ktorý smeruje k vytvoreniu podmienok pre vyššiu diverzifikáciu lesnej výroby k nedrevným produktom a lepšiemu poskytovaniu ekosystémových služieb lesa.

Dokonca bol vznesený názor, že zahrnutie nedrevnej produkcie by sa mohlo odraziť v názve tematického výboru Lesy a produkcia.

Téma ekosystémových služieb však bola vnímaná ako prevažne záležitosť lesnej politiky, ktorú rieši Tematický výbor Lesy a verejná politika (a čiastočne Tematický výbor Lesy a spoločnosť). Jeho zaradením do iného tematického výboru sa bude zaoberať Pracovná skupina.

Jeden účastník poukázal na to, že je problematické zabezpečiť efektívne obhospodarovanie lesov, keď ceny surového dreva klesajú a zároveň vstupné náklady rastú.

Ako súvisiace bolo taktiež označené možné zahrnutie do tohto cieľa zabezpečenie trvalosti produkcie drevnej suroviny. Na druhej strane zaznel aj apel, aby bol udržateľný podiel z celkového prírastku dreva určený na vyťaženie a podiel prírastku, ktorý by mal zostať v lese.

V diskusii bola zhoda, že podiel príjmov v lesnom hospodárstve z predaja dreva sa bude znižovať a podiel príjmov z nedrevných produktov a ekosystémových služieb sa bude zvyšovať, avšak cieľový pomer týchto zdrojov príjmu bude ešte predmetom diskusie.

3. Zlepšenie kaskádovitého využívania surového dreva, vrátane podpory súvisiaceho aplikovaného výskumu

- **zvýšenie kaskádového koeficientu;**
- **priblíženie skutočnej kvalitatívnej štruktúry dodávok dreva potenciálnej štruktúre v lesoch Slovenska;**
- **zlepšenie obchodnej bilancie výrobkov z dreva najmä výrobkov so zápornou obchodnou bilanciou;**
- **zníženie exportu surového dreva a výrobkov s nízkou pridanou hodnotou;**
- **zvýšenie podielu odpadov na báze dreva využívaných na výrobu drevných panelov a papiera**
- **podporu aplikovaného výskumu zameraného na inovácie v produkcii, spracovaní a využití dreva**

Hlavné pripomienky a návrhy, ktoré zazneli v diskusii k strategickému cieľu 3:

Tento strategický cieľ má vytvoriť podmienky pre zlepšenie využívania potenciálu surového dreva ako obnoviteľnej suroviny.

Niektoré podnety k tomuto strategickému cieľu smerovali k jeho užšej špecifikácii – napríklad Rozdeliť tento cieľ do subsektorov kľúčových z hľadiska spracovania dreva – mechanické, piliarske, nábytkárske, celulózo-papierenské. Prípadne doplniť merateľné ciele pre recykláciu dreva, papiera a pod.

Zásadnejšie návrhy, s ktorými vyjadrila súhlas väčšina členov výboru, však smerovali k jeho komplexnejšej formulácii z pohľadu obehovej bioekonomiky, kam patrí celý proces spracovania dreva a jeho kaskádové využívanie, ako aj opätovné využitie dreva, recyklácia, zber, spracovanie použitého dreva, kompostovanie, atď. Tieto návrhy smerovali k zmene názvu cieľa na **„Zvýšenie konkurencieschopnosti lesnícko-drevárskeho komplexu prostredníctvom efektívnejšieho využívania dreva a výroby produktov s vyššou pridanou hodnotou na princípoch obehovej bioekonomiky“**.

Dvomi účastníkmi bol taktiež bol prezentovaný návrh začleniť pod tento strategický cieľ podporu inovatívnych technológií a produktov s vyššou pridanou hodnotou. Podľa ich názoru musí NLP reagovať na dva globálne problémy – hromadenie nedegradovateľných materiálov v oceánoch a klimatické zmeny. Tento cieľ „Technologická modernizácia a zvyšovanie pridanej hodnoty lesnícko-drevárskeho sektora“ zahŕňal podciele: spracovanie lesníckych produktov a piliarske spracovania dreva, priemyselné spracovanie dreva, celulózo-papierenské spracovanie dreva, zelená chémia, a Výskumná podpora.

Po diskusii však mierne prevládol názor, že cieľ je vhodnejšie začleniť do cieľov v Tematickom výbore Lesy a moderné technológie, prípadne podporu inovatívnych technológií presunúť do Tematického výboru Lesy a moderné technológie a podporu inovatívnych produktov ponechať v Tematickom výbore Lesy a drevo. Účastníci súhlasili, že tento cieľ je legitímny a mal by byť začlenený buď v TV2 alebo TV3 – pracovnou skupinou. Súčasne koordinátor tematického výboru upozornil, že už existuje Program využívania dreva ako aj pripravovaná Koncepcia drevospracujúceho priemyslu a v NLP nie je možné ísť do príliš veľkého detailu z hľadiska drevospracujúceho priemyslu.

Na záver diskusie k tomuto bodu jeden účastník vyjadril názor, že k výstupom výboru bude dôležité aj vyjadrenie ochranárov a mimovládnych organizácií.

4. Zlepšenie energetického využívania drevnej biomasy

- **optimalizácia udržateľnej produkcie palivovej drevnej biomasy na lesných a nelesných pozemkoch**
  - **vypracovanie a uplatňovanie dlhodobej stratégie produkcie palivovej drevnej biomasy na lesných a dlhodobo neobhospodarovaných poľnohospodárskych pozemkoch**
-

-
- **zavedenie efektívnych podporných mechanizmov umožňujúcich dosiahnutie pozitívnych prínosov využívania drevnej biomasy na energetické účely**

Hlavné pripomienky a návrhy, ktoré zazneli v diskusii k strategickému cieľu 4:

Prvým návrhom v diskusii k tomu cieľ bolo zohľadniť v ňom aj riziká energetického využívania dreva. Bola formulovaná obava, že výraz „zlepšenie“ sa bude v praxi interpretovať ako „zvýšenie“. To by znamenalo nedostatočný ohľad na ochranu prírody. Preto ďalší účastník navrhol použitie výrazu „optimalizácia“.

V ďalšom diskusnom vstupe zaznelo, že tento cieľ je potrebné poňať komplexnejšie, aby zohľadňoval celý systém využívania drevnej biomasy, vrátane logistiky.

Výhrada k Vstupnej správe NLP smerovala k tomu, že nerešpektuje definíciu OZE v zmysle Zákona 309/2009, ktorý stanovuje, že drevo, ktoré pochádza z lesa, nie je obnoviteľným zdrojom energie; je ním iba drevný odpad z drevospracujúceho priemyslu a energetické porasty. Preto bola vznesená požiadavka zapracovať definíciu dreva na energetické účely podľa Zákona 309/2009. Cieľom je zabrániť použitiu dreva na spaľovanie (čo bola podstata kampane Biomaker).

Na druhej strane zazneli názory, že z definície drevného odpadu podľa uvedeného zákona vypadla haluzina a odpady z lesného hospodárstva a, že v budúcnosti môže byť potrebné túto zákonnú definíciu novelizovať. Podľa jedného účastníka teplárne a elektrárne spaľujúce biomasu neprejdú na iný typ paliva. Treba uprednostniť efektívny spôsob spracovania dreva a viazanie uhlíka do produktov.

Ďalšie návrhy smerovali k zmene výrazu „odpad“ na „reziduál“ alebo „bočný produkt“ a k upresneniu formulácie v cieľoch 2 a 3, aby bolo zrejmé, aké odpadové drevo bude využité na energetické účely a ktoré na drevné panely a papier.

Výhrada bola k tomu, že tento strategický cieľ nereflektuje moderné poznatky o ukladaní uhlíka. Cieľ by mal hľadať, ako posilniť/maximalizovať zachytávanie CO₂ a ako substituovať fosílna palivá. Zároveň by mal rešpektovať, že na energetické využitie môže ísť len použité drevo, ktoré už nemá iné využitie. Drevný odpad sa dá využívať napr. aj na kompostovanie. Teda v celkom reťazci využitia dreva (vrátane energetického využitia) je potrebné jeho zlepšenie.

5. Vybudovanie marketingového informačného systému, poskytujúceho údaje o materiálových tokoch surového dreva a výrobkov z dreva

---

- **dobudovanie marketingového informačného systému vrátane integrácie súčasných informačných systémov a štatistických zisťovaní**

Hlavné pripomienky a návrhy, ktoré zazneli v diskusii k strategickému cieľu 5:

Cieľ sleduje zlepšenie dostupnosti oficiálnych údajov o materiálových tokoch surového dreva, výrobkov z dreva a využitia drevných odpadov

Členovia výboru vyjadrili tomu cieľu podporu, hoci zaznel aj názor, že je úzko špecifikovaný a návrh na jeho premenovanie na „**Vybudovanie marketingovo informačného systému poskytujúceho údaje o trhu s drevom a výrobkami z dreva**“, aby sa sledoval aj vývoj produkcie a cenový vývoj. Jeden účastník však upozornil, že existuje Trhový informačný systém LH o dreve a výrobkoch z dreva.

Takýto nový systém by mal zachytávať informácie potrebné pre plnenie ostatných cieľov, okrem iného aj na kontrolu, ktorá má predchádzať problémom s nezrovnalosťami v údajoch o umiestňovaní dreva na trh. Takúto kontrolnú funkciu má informačný systém napríklad v Rumunsku (kde je jeho použitie povinné) a v Bulharsku (kde je dobrovoľné). Mohol by slúžiť aj na zabezpečenie, aby sa nelegálne drevo nedostalo na trh. To by sa dosiahlo centralizovaným systémom vydávania elektronických lístkov s prepojením na inšpekciu, políciu, atď.. To by však bolo (podľa ďalšieho účastníka) duplicitné s kontrolnou funkciou štátnej inšpekcie a dvoch certifikačných schém.

Bola formulovaná požiadavka, že drevospracujúci priemysel potrebuje informáciu minimálne na nasledujúcich 5 rokov. Údaje z neštátnych lesov sú kryté hospodárskou súťažou. V poslednej dobe je totiž vysoké percento náhodných ťažieb.

6. Podpora využívania dreva ako obnoviteľnej a udržateľnej suroviny

- **Podpora aktívnych verejných politík**
- **Podpora zeleného verejného obstarávania**
- **Podpora súkromných environmentálnych politík**
- **Podpora certifikovaných produktov a dodávateľských reťazcov**

Hlavné pripomienky a návrhy, ktoré zazneli v diskusii k strategickému cieľu 6:

Tento, na stretnutí navrhnutý, cieľ bol predmetom len krátkej diskusie. Kvôli jeho prekryvu s inými strategickými cieľmi v tematickom výbore Lesy a drevo, ale aj Lesy a verejná politika, jeho prípadné začlenenie zväží koordinátor Tematického výboru a prípadne ostatní členovia Pracovnej skupiny.

ZAPÍSALA: Michaela Galvánková Smail

OVERIL: Luděk Heralt

PRÍLOHA 1: PROGRAM STRETNUTIA

13.30-14.45

- Úvod, predstavenie cieľov a programu, pravidiel
- Sumár zaslaných pripomienok k vstupnej správe a ich vyhodnotenie (Príloha č. 1)
- Prezentácia návrhu strategických cieľov a smerovania vypracovaných pracovnou skupinou (Príloha č. 2)
- Facilitovaná diskusia k strategickým cieľom

14.45-15.00 Prestávka

15.00-16.30

- Dohoda na 3-5 strategických cieľoch
  - Facilitovaná diskusia k strategickým cieľom, ich formulácii, obsahu a návrhom možných postupov (opatrení) na ich dosiahnutie
  - Dohoda na ďalších krokoch
  - Záver zasadnutia
-